

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 20, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.60 za pol leta . . . 5.— za vsa leta . . . 10.— Na naročbo brez priložne naročnine se ne jemlje oziro.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računsko po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnoračunske, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

V edinosti je moč!

Železnica po Vipavski dolini.

Njegova ekscelencija gospod minister za trgovino opazil je v seji poslanske zbornice dne 19. maja t. l., da se je Dalmacija v poslednjem času nekako oddaljila od Avstrije. Hotel je menda reči s tem, da se je nekako zrahljala duševna vez med omenjeno pokrajino in središčem države.

Njegova ekscelencija bi bil še bolje pogodil, da je svoj izrek razširil na vse južne pokrajine. Da, res je: med južnimi pokrajinami in središčem države ni take vezi in takega vzajemnega zanimanja, kakor bi zahteval obojestranski interes. Pravega vzroka te oddaljenosti pa njegova ekscelencija ni pogodil, kajti ni res, da bi se bile pokrajine iz katerega koli vzroka oddaljile od središča, ampak središče ni do najnovejših dob storilo ničesar, da se približa južnim pokrajinam. Še le v najnovejši dobi so jeli vsaj akademično razpravljati o velikih zamudah, s katerimi si je država ogrešila dušo gledé na naše južne pokrajine. In ako pomislimo, kako malo je država storila do sedaj v gospodarski prospah teh naših pokrajin, se zavemo še le, kako krivično je tisto očitjanje, s katerim nas snavračajjo vajkdar — kadar-koli prosimo kake šrtve od strani države —, da so namreč naše dežele pasivne. Na taka očitjanja je ravno te dni izborni odgovoril dalmatinaki posl. Biankini rekoč: Kako morete zahtevati, da bi vam kaj donasale te dežele, ako ne investirate ničesar? Kjer ni kapitala, tam tudi obresti ni mogoče zahtevati!

Toda krivično bi bilo, ako bi hoteli le na vlado valiti vso krivdo na tem, da se do sedaj ni skoraj ničesar storilo za blagostanje južnih pokrajin: ne, krivda sadevije — in morda še v večji meri — tudi naš parlament in poleg tega tudi veljavna javna glasila, katera nočejo in tudi ne morejo služiti javnemu splošnemu blagostanju, ker so v tlačanski službi velikemu kapitalu.

Še le v najnovejšem času sta se jela parlament in časopisje nekoliko baviti z našimi južnimi pokrajinami, storilo pa se ni še skoro ničesar, ako abstrahujemo od podpiranja Lloyda in javnih skladišč tržinskih in pa dolenske železnice. No, nekaj je že doseženo s tem, da smo opravili naše potrebo v javno razpravo. Zlasti gre vrlému dunajskemu listu „Reichspost“ zaslugi, da se je začelo v širši javnosti razpravljati o raznih političnih in gmočnih vprašanjih, sadevajočih naše zanemarjene dežele. Seveda, ta list ni v službi velikega kapitala in zato ima — prosto roko.

Tako važno vprašanje je železnica po Vipavski dolini, važno ne le za prizadete kraje, ampak tudi za državo samo. Omenjeni list pravi v svoji številki z dne 29. maja, da se politika na Primorskem more

zboljšati le tedaj, ako se bo de podpiralo, gmočno in duševno, državi zvesti element — Slovane. Naši odločilni krogi nimajo niti toliko poguma, da bi ustregli prošnji tega elementa po najprvotnejši izobrazbi — nočejo jim dati osnovnih šol. Še veliko žalostnejši so gospodarski odnošaji južnih Slovanov. Kako skrbne na drugi strani za Furlanijo! Železnica Tržič-Červinjan bode skoro dozidana, železnica, ki nima nikake važnosti za Avstrijo — ni strategijske ni gospodarske. Pogledimo pa, kako se zavlaučuje vprašanje vipavske železnice! Inženir Gasser je že v letu 1891. prosil koncesije za gradnjo tramvaja na par od Gorice do Ajdovščine, ministerstvo pa je odbilo njegovo prošnjo z izgovorom, da se bode na isti črti gradila železnica na ozki tir, katera se podaljša do Logatca ali Postojne. A kaj se je zgodilo letos v seji železniškega odseka z dne 9. maja? Gospod minister za trgovino je izjavil v tej seji, da ta stvar še ni dozorela. Z vicinalno železnico Tržič-Červinjan se jim je tako mudilo, da si je ta železnica le političnega pomena in je je ta namen, da približa Trst Italiji; nikakor pa neče dozoreti važno vprašanje železnice po vipavski dolini, katera železnica bi bila velikanske strategijske, gospodarske in politične koristi.

V strategičkem pogledu! Južna železnica med Rubijami in Nabrežino teče paralelno s italijansko mejo, veld česar bi bila v slučaju vojake s Italijo v vedni nevarnosti. Vipavska železnica bi pa tekla naprično proti meji in bi prišla v nevarnost že le tedaj, ako bi sovražnik zmagonosno prodrl v deželo. Po dozidanju vipavske železnice do Logatca ali Postojne bi dobili tudi najkrajšo svezbo med Ljubljano in Gorico. Kako naglo bi se mogli prevažati vojaki! In zato smemo reči, da je za južno mejo ni važnejše železnice v strategičkem pogledu, nego bi bila vipavska.

V gospodarskem pogledu! Ta železnica bi dokaj skrbila svezbo med južno mejo in Dunajem in bi se ves promet obrnil na to črto. Nadalje je pomisliti, da je tako v Gorici kolikor po Vipavski dolini že sedaj dokaj industrije, da je lesna trgovina s Italijo že sedaj velikanska in da se izvažanje sadja in vina vedno množi.

A tudi čisto političke koristi govore za to železnico. Državna korist zahteva, da se obmejne pokrajine po najkrajši poti svedeje s središčem; in ne bi se smelo mirno gledati, kako se trudijo naši italijanski papenhajmovci v ta namen, da bi kolikor možno spojili naše obmejne pokrajine — z Rimom. Slednji čas tje, da država prisloži na pomoč državi zvestemu naseljenju slovan-skemu, zlasti po Vipavski dolini. Italianisimom seveda ne bi bilo prav, ako se ojači slovan-ski element po obmejnih pokrajinah; ali

— Hvala ti nežni roki, katera mi je po resničnem nagonu srca napravila tak lep dar in obljubljam vam, plemenita gospa, da mi bo vselej znamenje slave.

— Tovariš Peter! Stoj! plane Barbara kvišku in oči se ji zasvetijo, na ta novi zalog tvoje mogočnosti priseži mi, da se boš maščoval nad Gregorjanci —

— Prisegam, Barbara, odgovori ban, položivši roko na svoj grb.

— Da jih boš preganjal radi veleizdaje, Peter, nadaljuje Barba, katero so storili, pogazivši bansko zastavo.

— Prisegam, odgovori ban.

— Da ne boš miroval, dokler ti kači Uršuli ne zdrobiš glave, dokler se mi posestrima Jelena ne vrne kot gospodinja na Sosed.

— Prisegam ti pri živem Bogu, pravi ban.

— Slava Bogu, vzdihne Jelena, položivši si roko na srce.

ravno po tem more soditi avstrijska vlada, kaj je storiti in kaj opustiti. Slovanski življ trpi najbolj po vinski klavzuli in ravno vipavska dolina je v prvi vrsti vinorodna dežela.

Posl. Ferjančič in Gregorčič sta že dovolj opominjala vlado na važnost in potrebo železnice po vipavski dolini in tudi v deželnem zboru goriškem je bilo stavljeno več interpelacij v prid tej železnici. Nadajamo se, da vsi slovenski poslanci, brez razločka političnega mišljenja, zastavijo ves svoj vpliv, da se skoro sgradi ta železnica; pri tem pa ne moremo in ne smemo samolčati, da je tudi prebivalstvu samemu dolžnost, da se nekoliko odločneje gane za svojo korist, nego je to storilo do sedaj: da prosil, da zahteva, da peticionira. Poslančeva beseda ima še le tedaj pravo veljavo, ako jo spremlja močan glas — vsega ljudstva.

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.)

V ponedeljek je razpravljala poslanska zbornica o predlogu, da se justični odsek proglasi permanentnim v ta namen, da prouči med političnimi predloge o preosnovi civilnega zakonika. Predlog se je v sprejel. Upiral pa se mu je posl. Vašaty naglašajoč, da za sedaj so najvažnejši volilna preosnova, preosnova izravnih davkov in socialna politika. Govornik izjavlja, da bodo njegovi somišljeniki glasovali proti temu predlogu tudi zato, ker vlada, zlasti pa pravosodni minister, sovražno postopa proti narodu češkemu.

Posl. Neuwirth poroča v imenu obrtnega odseka o premembi §. 7 zakona o „zavarovanju proti nezgodam“, katero prememba je sklenila gosposka zbornica. — Posl. Adamek zahteva, da se popolni zavarovanje delavcev in da se preosnujejo bolniške blagajne. V to pa treba temeljitega proučevanja, zbok česar bi želel govornik, da se skoro snide po obrtnem odseku namerovana anketa. — Posl. dr. Lueger trdi, da se je gosposka zbornica sklenjena prememba pokazala bolj prijazna delavcem, kakor pa poslanska zbornica. Mnogi se bojé, da naraste poželjivost drugih delavcev. Ta poželjivost pa je umovna, ako pomislimo, da jim zakon o zavarovanju proti nezgodam ničesar ne nudi. Govornik bode s veseljem glasoval za predlog gosposke zbornice. Prememba se je v sprejela. Ta prememba določa namreč, da se služabnikom pri železnicih povzra renta o nezgodah.

Potem se je pričela razprava o „noveli k tiskovnemu zakonu“. Proti tej noveli sta izborni govorila česka poslanca dr. Pacák in Eym. Soobno poslednji — ki je sam odličen žurnalist — je govoril tako krasno, da mu niti nemški listi ne odrekajo svojega priznanja. Govornik je dokazoval, kako malen-

— Amen, pravi Gašo in se obrne, pojediva ban, ne gubiva časa.

In oba gresta iz sobe.

Dolgo se je mudil Gašo v sobi gospoda kneza Petra, dolgo sta se razgovarjala ta dva svaka potihó, premetaje došla jima pisma, šteječ glasove zbornih poslancev, sestavljaje kratke dopise velikašem in plemičem; bilo je že precej pozno, ko se je Gašo Alapič poslavljaj od bana Petra. Odhaja je pravi grbec:

— Še jedna skrb mi mori srce, in sicer plemenita gospoda Turopolci. Mnogo jih je, teh kosturice in vsak ima glas. To ti je jedini antidotum proti tvojim plemenitim sosedom Draganičancem, katere so Gregorjanci in Samoborci nahujekali zoper tvoje gospodarstvo. Ko sem bil nedavno po nesrečnem klanji pod Sosedom, iz katerega sem komaj živo glavo odnesel, na svojem gradu v Vukovini,

kostno je vse to, kar hoče dovoliti vlada. Predlogo sta branila posl. Rutowski in Hofmann Wellenhof, dasi oba ne iz prepičanja, ampak se stališča oportunitete, češ, vzemimo vsaj to, kar nam vlada hoče dati. Novelo sta zagovarjala tudi ministra Schönborn in Baquhem.

Predno se je pretrgala seja, interpelovali so posl. Laginja in tovariši naučnega ministra radi ustanove jednega gimnazija v Pazinu s hrvatskim učnim jezikom, ter nemščino in italijanščino kot obveznima predmetoma.

V seji dne 29. se je nadaljevala razprava o noveli k tiskovnemu zakonu. Tudi v tej seji so trije poslanci govorili proti: Gessmann, Kohler in Schwarz. Poslednji je posebno naglašal, da je odprava kaveije malo važna s ozirom na to, da ostane časnikarski kolek.

Ne morejo se pomiriti — židovsko-liberalni časniki namreč —, da župnik Deckert že ne sedi za kakim debelim zidovjem in uklenjen v težke verige, ker je bil spisal tisti svoj „Očenaš v židovski stiki“. Omenjeni listi sikajo že vedno svoj strup okolo sebe zahtevajoč o! koalicijske vlade, da enkrat za vselej stori konec temu groznemu antisemitizmu. Vladi je bila dolžnost — tako vzklikajo — podati političko izjavo, obsejajočo antisemitičko gibanje. Ministerski predsednik Windischgrätz da je govoril o vsem mogočem — o državnem pravdniku, o nadškofu, o sodišču — samo tega ni povedal, kar bi bil moral povedati: kaj miali storiti vlada proti antisemitom, da jih prišli spoštovati meje zakona!

Dobro si zatulil nemško-liberalni lev: ti kažeš torej svoj liberalizem v tem, da kličeš policijo na pomoč proti onim, ki se branijo tvojih neisprosnih zob! Vlada naj zatre antisemitizem? Saj ga ne more, ako bi tudi hotela! Antisemitizem izgine še le tedaj, ko izginejo vzroki, iz katerih izhaja — to je: ko Židje ne bodo več dajali povoda krščanskemu ljudstvu, da je nezadovoljno injimi! Od Židov samih je torej odvisno, kedaj izgine antisemitizem.

O prevratu v Srbiji. Nevolja ruskih knezov — tudi dvornih — proti dinastiji Obrenovičev postaja vedno hujša. V Rusiji prisojajo dogodkom v Srbiji mednarodno važnost. Razni listi, ki dobivajo migljaje iz najvišjih krogov, pišejo jako ostro proti dinastiji Obrenovičev. „Novosti“ pravijo n. pr., da so bili Obrenoviči vajkdar tirani svojega naroda, med tem ko so Karadjordjeviči zavzeti za blagostanje domovine. „Grazdanin“ pa piše: „Sedanjí položaj v Srbiji je možno označiti z dvema besedama: tam imajo kralja brez podanikov in podanike brez kralja, ali bolje rečeno: z dvema kraljema. Srbija se hoče na vsak način iznebiti Milana in kralju Aleksandru je voliti med Srbijo in svojim

zbral sem turopoljsko gospodo okrog sebe, pa sem jim napival in jih motal, kakor lucifer grešno dušo. Župan je naš in tudi Pogledič, in ko sem kihnil, mislil sem, da poreče vaa plemenita občina: „Na zdravje!“ Ali zmotil sem se. Gospod Vurnovič, ta zvita buča, prodal je dušo vragu Gregorjancu in podira na skrivnem, kar sem jaz s težavo sezidal. Plemeniti možje ne slušajo več župana. To me skrbi. Moram jih, naj velja, kar hoče, spraviti pod svoj jarem in Vurnoviču izpred brk odnesti mastno pečenko.

— Kako? vpraša Peter.

— Ej le pusti! Nasnubil sem svata, kateri jim pride v snuboke, to ti je moj „glas vpijočega“, a kadar se plemenite buče zmehčajo, pridem, da jih popolnoma skuham na mak.

— Dobra ti sreča, Gašo, in lahko noč, odgovori ban, in svaka se ločita.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

53

Kmetški upor.

Zgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal Avgust Šenoa. Preložil L. P. Planinski. —

— Ban, izpregovori Jelena v solzah, ko me je ta besna volkulja Uršula izgnala iz moje hiše, vprejeli ste me v zavetje kakor rodno sestro. Kako naj vam povrnem dobroto? Užalili so vas, izdali so vas, raztrgali so vam bansko zastavo. Evo druge. Izdelala sem jo sama. Pomislite, da je vsak biser na nji jedna moja solza, da mi je pri vsakem zabodu igle bilo, kakor da porivam nož v srce skupnih neprijateljev, in da mi se je od pravičnega gneva lice žarilo, kakor rdi ta zastava. Vprejmite jo v dar od Jelene, nosite jo slavno in strite pod njo naše skupne neprijatelje.

Ban prime zastavo in reče, poljubivši Jeleno v roko:

očetom. Ako ostane na strani očeta, pride v nevarnost, da se dežela nasilno iznebi ne le Milana, ampak vse dinastije Obrenovičev. Jako pomembno je, da car dosedaj še ni vprejel novega poslanika srbskega Vasiljeviča, kateri biva še od 19. t. m. v Petrogradu.

Radikalne kroge v Beogradu prav nič ne plaši zapričeta preiskava, kajti uverjeni so, da ista ne spravi ničesar obtežujočega na dan — ter da dokaže popolno nedolžnost radikalnih vodij. Tega menenja smo bili tudi mi od prvega začetka. Vsa komedija se je očividno zasnova le v ta namen, da nekako opraviči spletarije brezvestnega Milana. A na tem ni dvomiti, da bode na tem nasilstvu trpela le dinastija Obrenovičev.

Iz Bolgarije prihajajo znamenite vesti. Vsemožni in na videz nepremagljivi Stambulov dal je svojo ostavko. Davno že bilo je sicer slutiti, da se Koburčan želi rešiti iz jarma, v katerega ga je vkoval njega prvi in nasilni minister, vendar je vest o padcu Stambulovem presenetila ves politični svet, ker je prišla kar nenadano. Ferdinand Koburški se je mudil to dni na Dunaju, da prisustvuje poroki princa Leopolda Koburškega, kar mu nenadno pride ostavka vsega ministarstva. Koburčan se je takoj povrnil v Sredec. A znamenita je okolnost, da ga Stambulov ni pričakoval na kolodvoru. O neposrednem vzroku odstopa Stambulovega nam v tem trenutku še ni ničesar znano, v obče se pa sodi tako, da se Koburčan v ta namen hoče otresti Stambulova, da si na ta način pridobi naklonjenost Rusije; vendar namreč dobro, da ga brez privoljenja Rusije Evropa nikdar ne prizna legitimnim knezom Bolgarske. Jako verjetno je pa tudi to, da so notranji odnosi v Bolgarski privedli do krize, kajti nasilstva Stambulova so bila tako grozna, da je jelo vreti po vsej kneževini in je postala nevarnost vedno večja, da se nevolja naroda vzdigne proti vladarju samemu, ako ne odpravi ministra, kateri ne pozna drugega, nego svojo kruto voljo.

Različne vesti.

Politika ali potreba. Pod tem zaglavjem piše Ljubljanski „Slovenec“ v svoji številkici od minolega torka, kako skrbi občina Tržaška za italijanske šole, vlada za nemško, za Slovence pa — nikdo. Na podlagi statističnih podatkov — v Trstu imamo namreč 149.382 katoličanov in 4708 Židov — opisuje „Slovenec“ krivico, da je prvi podžupan Tržaški Žid, kateri pri raznih cerkvenih slavnostih zastopa župana. Isti podžupan in Žid je tudi načelnik šolske komisije, ki ima odločilno besedo v pedagogičnih in verskih vprašanjih. Dokler bodo taki ljudje nosili svonec ni upati Slovincem boljših dnij. Dopisnik opominja Tržaške Slovence, da treba še glasno zahtevati narodne pravice.

Koncert v korist družbe sv. Cirila in Metoda se bode vršil dne 9. junija t. l. v gledališču „Fenice“. Delajo se velike priprave, da bo vsepeh popoln v moralnem in gnotnem pogledu. Opozorjamo za danes samo, da bo pri tem koncertu sodeloval slavni operni pevec g. Trtnik.

Članom „Matice Slovenske“. Gg. člani naše „Matice“ se opozarjajo tem potom, da je poravnati letnino za l. 1894. do konca meseca junija t. l. Starim in novim članom se je oglašiti za Trst pri g. prof. dr. K. Glasarju, za zahodno okolico pri g. Dragotinu Martelancu v Barkovljah in za vzhodno okolico pri gospodu Ant. Grmeku pri Sv. Ivanu. Člani „Matice“ v Tržaški okolici so se v minolem letu primeroma lepo pomnožili. Dal Bože pa, da bi pokazal Trst z okolico tudi letos napredek v tem obziru!

Čim bolj naraste število pri naši „Matici“, tim več bo mogel storiti ta naš zavod gledé izdavanja knjig, tom vapošneje bode njega delo na književnem polju. Celokupnih „Matičarjev“ želja je pa gotovo ta, da se izda letos tudi knjiga in Knezove zapuščine. Matičarji bi dobili valed tega štiri knjige, in to bi jih dovoljno odškodovalo za plačano letnino!

Avstro-ogrška vojna eskadra v Trstu. Dne 29. t. m. nekoliko pred 6. uro zvečer priplula je v Tržaško pristanišče c. in kr. vojna eskadra pod poveljstvom kontreadmirala Hinkeja. Eskadra zasedala se je v Miljekem zatoku. Admiralski brod je oklopnica „Kronprinz Erzherzog Rudolf“, na oklopnici „Kaiser

Franz Joseph I.“ pa je vkrcan kontreadmiral nadvojvoda Karol Štefan kot poveljnik divizije križark. Razun omenjenih dveh oklopnici sti v eskadri še oklopnici: „Kronprinzessin Stefanie“ in „Tegetthof“ ter avizo-brodovi „Planet“, „Trabant“, „Pelican“, „Comet“, „Luscin“ in „Sebenico“ ter 12 torpedovk I. razreda. Skupno torej je sestavljena eskadra iz 22 brodov.

Za svetolovansko podružnico sv. Cirila in Metoda nabralo se je v nedeljo dne 27. t. m., slavočkrat Zorke-Slavice, 4 krone 58 stot. in sicer zato, da postane podružnica pokroviteljica.

Razpisane službe. Deželni odbor istrski razpisuje natečaj za službo pristava pri komiškem odelku deželnega agrarnega urada. Letna nagrada je 1100 gl., (ki se povisa s dvema kvinkvenji po 100 gl.) in aktivitetna določila je 200 gl. Prošnje do 15. julija t. l. — Isti deželni odbor razpisuje nadalje: natečaj za službo pisarniškega pristava v X. pl. razr.; za 2 kancelista v XI. pl. razr.; za računarskega ravnatelja v VIII. pl. razr.; za I. in II. računarskega priglédnika IX. pl. razr.; za računarskega asistenta v XI. pl. razr. in službo donarničarja v IX. pl. razredu. O dokazu poznanja deželnih jezikov natečaj, kakor že navadno, ne pove ničesar. Prošnje je treba uložiti najpozneje do konca junija t. l.

„Madjarska Opatija“. Iz Bakra pišejo, da ljubljanski podvzetnik Tönnies jako lepo napreduje s zidanjem kopališča v Cerkvinici, katero kopališče namerujejo osnovati razni madjarski kapitalisti, da utegne Cerkvenica tekmovali s Opatijo. V dveh do treh tednih utegne biti kopelj dovršena, tudi temelj za nov hótél je gotov ter v teku jednega leta bode novo poslopje že sprejemalo goste. Madjarski špekulantje naročili so potrebno opeko — v Italiji.

Slovenska višja dekliška šola v Ljubljani. Med občinske odbornike Ljubljanske se je vendar enkrat razdelil „statut mestne višje dekliške šole v Ljubljani“, katerega je izdelal ravnatelj Senekovič. Skrajni čas je bil že, da se je storil odločilni korak v očitvorenje tega zavoda, kateremu je temelj položil slavni naš mecén g. Josip Gorup.

Srečna župnija. Župljani v Slavini (na Krasu med Postojno in Št. Petrom) imajo vsako leto redek praznik, kakoršnega nima s lepa kakšna druga župnija. Pokojni Kalister je bil namreč pred leti volil v svoji oporoki župniji izdatno svoto denarja, katerega obresti se razdelijo vsako leto med župljane. Tako se je tudi te dni razdelilo med posestnike v Slavinski župniji 3900 gold., med ubožce pa 565 gl. Živinorejci dobili so za lepo vsrejene teličke 105 gl. nagrade.

Pokrivanje potoka v ulici Sette Fontane. Ker se dne 28. t. m. ni našel pri javni dražbi podvzetnik za nadaljevanje pokrivanja potoka v ulici Sette Fontane, razpisuje mestni magistrat drugo dražbo na 8. junija t. l. Pogoj za podvzetnika so sedaj mnogo boljji, najmanjša ponudba pa je znižana na 9557 gl. 50 nč.

Statistika tržaška. Od 20. do 26. t. m. rodilo se je v področju tržaške občine 86 otrok (40 moških in 46 ženskih), mrtvorojenih bilo jih je 5. Umrlo je 97 oseb (52 moških in 45 ženskih). V razmerju na število prebivalstva prišlo bi 31.57 mrtlicev na vsakih 1000 duš. Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 3 slučaje škrlatice, 6 slučajev difterite, 13 jetike, 16 unetja sôpnih organov, 3 slučajje kâpi, en nenaden slučaj smrti in 3 samomore. Za osepnicami v tem tednu ni umrl nihče.

Potrjen zakon. Nj. Vel. cesar potrdil je zakon, kateri je bil predložil deželni zbor goriško-gradiščanski o klasifikaciji cest do železniških postaj v Červinjanu in Villa Vincantina.

Odlikovanje. Nj. Vel. cesar odlikoval je italijanskega vseučilišnega profesorja dr. Eteokla Lorinija z Leopoldovim redom. (Lani bila je poslala ital. vlada prof. Lorinija na Dunaj, da proučuje urejevanje avstrijske valute in da sporoči ital. vladi o vsepu svojih studij. Prof. Lorini izdal je, vrnivši se v Italijo, knjigo pod naslovom „La questione della Valuta in Austria-Ungheria“, v kateri dokazuje potrebo valutne preosnove v Avstriji in razpravlja jako temeljito o avstrijski valuti. Ur.)

Ljudsko predavanje. Nocoj ob 8. uri predava prof. Avgust Vierthaler v dvorani stare borze o „čudežih kemije“.

Našel je zaželeno smrt. Predčerašnjem umrl je v tukajšnji bolnišnici 56letni slepec Anton Viexzoli, kateri se je vrgel v nedeljo raz okno svojega stanovanja, kakor smo bili sporočili v zjutranjem izdanju „Edinosti“ z dne 29. t. m.

Nenadna smrt. Dne 29. t. zadela je v uradu kap 65letnega uradnika južne železnice Vekoslava Wach. Prihitevi zdravnik dr. Jeller ukazal je, da se bolnik urno odpelje v bolnišnico, kjer je pa kljub prizadevanju zdravnikov umrl. Pokojni Wach je oče dotične 22letne Leopoldine Wach, ki se je bila te dni otrovila s karbolno kislino.

Sodnijsko. 43letni čevljar Fran Verzola iz Ljubljane je bil dne 29. t. m. pred tržaškim deželnim sodiščem obsojen zaradi težkega telesnega poškodovanja na 2letno težko ječo. Verzola bil je namreč, kakor smo bili sporočili, dne 9. aprila t. l. v veži hiše št. 2 v ulici Pozzacchera valed ljubosumnosti tožko ranil s kosfrjem svojo ženo Karolino, od katere je razdružen. Obtoženec se je izgovarjal, da je bil dotični dan, ko je napadel svojo ženo, popolnoma pijan. — 24letni natak Hugo Degasper iz Trsta je dobil 6 mesečno ječo zaradi nevarnega groženja. Obtoženec živel je bil nekoliko časa z 22letno natakario Rezo Diljak, katerega je pa zapustila. Ljubosumni Degasper se ji je dne 27. marca t. l. v neki gostilni zagrozil, da jo ustrelji in vrgel ji je podatavo iz porcelana v glavo, ker mu je biva njegova ljubimka odgovorila na kratko, da ga ne mara. Med razpravo je bil obtoženec omedlel, toda zavedel se je kmalo.

Policijsko. Po noči na večerj prišli so stražarji na Acquedotto 21letno Ano Peloca iz Podgrada v Istri, ker se je udala nenravnemu šivljenju. — 17letnega trgovskega agenta Gvida Bidusija zaprli so večerj predpoludne, ker je vrgel svojega 18letnega druga Antona Šaka v ulici Cologna ob tla ter ga oddehal s pestmi in nogami. — Krmarju avstro-ogrškega parnika „Kafred“, Hermenegildu Luparju, ukradel je večerj v novem pristanišču neposnan tat slato uro z verižico vred, vredno okolo 90 gl., katero je imel krmar shranjeno v svoji kabini na parniku.

Koledar. Danes (31.): Angela M., dev.; Kancijan. — Jutri (1. junija): Srce Jezusovo; Gracijana. — Zadnji krajec. — Solnce iside ob 4. uri 21 min., satoni ob 7. uri 35 min. — Toplota večerj: ob 7. uri zjutraj 14.5 stop., ob 2 pop. 17 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. Danes ob 11. uri dopoldne poročila se je nadvojvodinja Karolina Immaculata s princem Avgustom Leopoldom Sasonskim-Koburškim. Visoki par poročil je kardinal dr. Gruscha v dvorni župni cerkvi. Slovesnosti prisustvoval je cesar, raskralj Fran Neapeljski in vojvoda Alfred Koburški kot priče za ženina ter nadvojvodinja cesaričina-udova Štefanija in nadvojvodinja Marija Immaculata kot priče za nevesto.

Dunaj 30. (Seja združene levice). Danes imel je klub združene levice triurno, jako burno sejo. Prisustvovala sta ministra dr. Plener in grof Wurmbbrand. Početkom seje napadli so nemški poslanci iz Koroške vlado, češ, da ljubka Slovence, prezirajoč koristi nemškega življa. Posl. Dummreicher in tovariši žugajo, da položijo mandate in zapuste klub, ako se stvari ne premene. Minister dr. Plener je sagotovil, da bode varoval koristi Nemcev na Koroškem. Na to so z različnih strani protestovali proti postopanju vlade ob vprašanju uličnih napisov v Pragi. Tretji protest je voljal knezu Windischgrätzu radi njegovega odgovora v zadevi župnika Deckerta, češ, da je tudi Taaffe ne bi bil slabše pogodil. Slednjič so grozno napadali grofa Schönborna.

Dunaj 30. Ogrski minister trgovine Lukacs posvetoval se je večerj popoldne s grofom Kalnokyjem o trgovinskih stvareh.

Budimpešta 30. Iz Gyula-Feherváryja poročajo, da so bili večerj tam veliki neredi. Oblasti poklicale so vojake v pomoč, katerim pa se je uprlo ljudstvo. Vse osebe je bilo ranjenih v praski. Zaprli so 25 Romunov in tri Madjare.

Berolin 30. Večerj je prišel semkaj knez nadškof Olomuški dr. Kohn z velikim spremetvom. Nemški cesar vprejel ga je v posebno avdienco. Sinoč je bil kneznadškofu na čast slavnosten obed pri ministarstvu za bogocastje, katerega se je udeležil med ostalimi dostojanstveniki tudi državni kancelar grof Caprivi.

Beligrad 30. Iz verodostojnega vira se zetrjuje, da ni osnovana govorica, da se Milan vrne v inozemstvo po obletnici proglašenja kralja Aleksandra polnoletnim. (Skoda! Op. stavčeva.)

Beligrad 30. Večerj pričela so izpraševanja raznih zaprtih vodij radikalne stranke. Progresisti sklenili so kompromis s liberalci, da se skupno bojujejo proti radikalcem o prihodnjih volitvah, kajti skupno ni liberalcev in progresistov niti jedna tretina vsega prebivalstva. — Kraljica Natalija brezpogojno obsoja odpravo ustave, o katerem koraku trdi, da ugonobi dinastijo Obrenovičev. V svojem pismu, v katerem izraža svoje menenje o sedanjem položaju v Srbiji, obžaluje tudi, da je Srbija vzbudila nevoljo in nezaupnost v Rusiji, zajedno pa obsoja neposredno vtičkanje Milana, s katerim ne mara priti nikdar več v dotiko, niti v cerkvi ne. Natalija izraža svojo zadovoljnost, da more bivati v inozemstvu. — Kralj je izdal ukaz, s katerim odpravlja civilna sodišča in jih nadomestuje s vojaškimi. S tem je zopet v kreposti zakon iz leta 1839., kateri pa ni drugo, nego stari turški zakonik.

Beligrad 30. Kralj Aleksander odpotuje menda v polovici junija meseca v Carigrad, kamor ga je bil povabil sultan. Za časa njegove odsotnosti prevzame regentstvo minister-ski svet. Svoje odpotovanje navnan kralj narodu s posebnim oklicem.

Kolonj 30. „Kölnische Ztg.“ javljajo iz Belegagrada, da so razne vplivne osebe v Srbiji skušale pregovoriti Avstrijo in Rusijo, da bi ti državi posegli v zmešnjave v Srbiji, toda obe vladi sti odgovorili, da hočeti ostati neutralni.

Sredec 30. Grekov je odklonil nalogo sestaviti novo ministerstvo, navetovavši princeu, da naj se posvetuje s vodji opozicije. Princ je pozval k sebi na posvetovanje bivšega ministerskega predsednika Radoslavova in bivšega pravosodnega ministra Stojlova.

Sredec 30. Mitropolit Klimentu je zajamčena popolna svoboda in dovoljeno mu je, da se vrne k svoji cerkvi.

Bukarešt 30. Predčerašnjem so se vršile tu velike demonstracije s ozirom na pravdo v Koložu. Demonstracij se je vdeležilo več tisoč oseb.

Pariz 30. Dupuy končal je pogajanja zaradi sestave novega ministerstva. Dupuy prevzame predsedništvo, notranje stvari in pouk.

Trgovinski brzojavi.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 6 65—6 68, za jesen 6 90—6 95. Koruza za jul-avgust 4 70 do 4 72. Oves za jesen 5 58—5 59. Rž 5 83—5 85.
Pšenica nova od 77 kil. f. 6 85—6 90, od 78 kil. f. 6 95—7 00, od 79 kil. f. 7 05—7 10, od 80 kil. f. 7 10—7 15, od 81 kil. for. 7 20—7 25.
Ječmen 6 55—6 58; prosa 8 80—8 82.
Slabe ponudbe pšenice. Popolnoma brez vpraševanja. Tržišče jako mlačno; cena padla je popet za 5 nč. Koruza padla je tudi za 8 do 10 nč., oves 20 do 30 nč., rž 10 do 15 nč. Otrobi se silno ponujajo po nižjih cenah, toda zanimanja je le malo. — Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor. Za maj 15 42. Nova roba september 14 80.

Kava. Kava Santos good average za maj 96 50, za september 92—, mirno.

Hambur. Santos good average za maj 79 25, september 75 25, december 69 50, mlačno.

Dunajska borza 30. maja 1894.			
	danes	večerj	
Državni dolg v papirju	98 40	98 40	
„ „ v srebru	98 20	98 30	
Avstrijska renta v slatu	120 55	120 65	
„ „ v kronah	87 95	87 90	
Kreditne akcije	350 60	353—	
London 10 let	125 10	125 10	
Napoleoni	9 95 1/2	9 95 1/2	
100 mark	61 30 1/2	61 30	
100 italj. lir	44 75	44 70	

RODOLJUBI!!

Podpisani odprem prihodnjo soboto dne 2. junija svojo **krémo** v ulici **Valdirivo št. 19.**, znano pod imenom „Croce di Malta.“ Točil bodem vina prve vrste, kraški toran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, **cene poštene.** — Nadejajo se, da me bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podpirali, beležim udani **Fran Kravos.**

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkoven“), prodaja črna in bela vina prve vrste iz praških in dorberških vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40, črno kraško po 40 in ristik po 48 nč. liter. Izvratna kuhinja. — Držé se gesla: „**Rojak k rojaku**“, priporoča se podpisani za obil obisk. **Anton Vodopivec,** gostilničar.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino la debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 14 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Martin Krže, Ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železom in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča **Anton Šorli,** kavarner.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanajstih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo **samo domača izvrstna vina.** 104—23